

Seria: Profesorki Super-Babki
Nr odcinka: 132
Podseria: prace dedykowane bohaterkom

ANNA RAŻNY

жфдзшбчнжфдзшбчнжфдзшбчншжфдзшбчннжфдзшбчнжфдзшбчнжжфдзшбчн

Polecana/omawiana książka:

Wolność w kulturze rosyjskiej. Tom jubileuszowy poświęcony Pani Profesor Annie Rażny. Pod redakcją Hanny Kowalskiej-Stus i Agaty Krzywdzińskiej, Seria „Prace KRKN UJ”¹, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2015.

жфдзшбчнжфдзшбчнфдзшбчнжшжфдзшбчнчбжфдзшбчнзжфдзшбчнжфдшбчн

Bohaterką kolejnego odcinka naszej serii jest Pani Profesor Anna Rażny. Panie zajmujące się literaturą rosyjską były bohaterkami odcinków naszej serii nr 73 oraz 129. A polecana książka to tom jubileuszowy przygotowany przez grupę rusycystów, w tym grono naukowców zajmujących się podobną tematyką badań jak nasza Heroína. Autorzy rozdziałów są z UJ, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej z Lublina, KUL z Lublina, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika z Torunia.

Książka ma twarde okładki, jest zszywana, biały papier, 266 stron. Nie zawiera rysunków, ani zdjęć – poza jedną kolorową fotografią Laureatki, na papierze kredowym, na samym początku dzieła. W spisie treści mamy tematy kolejnych rozdziałów pogrupowane w trzy części: (1) Konfesyjny, filozoficzny i polityczny wymiar wolności; (2) Wolność w literaturze, sztuce i mowie; (3) Wolność w literaturze, sztuce i mowie. A książka zaczyna się rozdziałem „Anna Rażny – szkic do portretu”, gdzie przedstawiono biografię Jubilatki.

Anna Rażny urodziła się 2-go lutego 1944 roku w Batowicach pod Krakowem. A zatem w 2014 obchodziła swoje 70-te urodziny. Cykl wydawniczy spowodował iż omawiana książka ukazała się na rynku rok później.

¹ Seria wydawnicza Prace Katedry Rosyjskiej Kultury Nowożytnej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Matka naszej Bohaterki Janina Rażna ze Skoczyńskich była nauczycielką języka polskiego i historii. Ojciec Stefan był oficerem kontrwywiadu. Zatem ma wielkie tradycje rodzinne intelektualne i patriotyczne.

Ona ukończyła filologię rosyjską na Uniwersytecie Jagiellońskim. W latach siedemdziesiątych mieliśmy tzw. epokę Edwarda Gierka. Naszym wschodnim sąsiadem był Związek Radziecki. Nie zanosilo się na żadne zmiany. Wydaje się jednak, że Pani Anna Rażny chciała poznać literaturę oraz historię naszych sąsiadów. Zapomina się, że to nasi bracia Słowianie. W jednym z poniżej cytowanych dzieł Pani Profesor, zastanawia się Ona **jak doprowadzić do pojednania naszych narodów**.

W 1970 rozpoczęła studia doktoranckie na Wydziale Filologicznym UJ. Taka forma rozwoju naukowego była wtedy nowością. W 1976 roku uzyskała stopień doktora za pracę **Polska rusycystyka historycznoliteracka lat 1918–1939. Orientacje metodologiczne**. Czy to nie ciekawe? Na pewno. Warto wiedzieć jak szeroko, jak wnikliwie oraz jakie aspekty badali polscy naukowcy w dwudziestoleciu międzywojennym. Przecież dopiero co zrzuciliśmy jako Polacy okowy zaborów.

W tym samym roku nasza Bohaterka objęła stanowisko adiunkta w Instytucie Filologii Rosyjskiej UJ. W 1988 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego z dziedziny filologii rosyjskiej na podstawie pracy pod tytułem **Fiodor Dostojewski – filozofia człowieka a problemy poetyki**. Nie tak dawno na deskach Teatru Polskiego w Bielsku-Białej eseista miał okazję oglądać: „Św. Idiotę” (według Fiodora Dostojewskiego), „Wujaszka Wanię” (Antoniego Czechowa) oraz „Mistrza i Małgorzatę” (Michała Bułhakowa), rewelacyjne, oryginalne, wręcz genialne inscenizacje sceniczne. Przedstawienie teatralne łatwiej się „trawi” niż książkę. Nauczycielka eseisty (Pani Swietłana) prawie że nie chciała wierzyć iż eseista przeczytał „Wojnę i pokój” – zapewne będącym dziełem trochę jak nasza Trylogia – klasyką dawnej literatury rosyjskiej. Ostatnio widziane filmy to: „Durak” (dureń); „Pioniery gieroje”, „Geograf przepił globus”, „Niemiłość” (2017)² – dzieła te były emitowane w TV około północy lub w Kinie Konesera³, zatem są raczej nieznanie szerokiej publiczności. W przypadku kina, nie cieszyły się zbyt wielką frekwencją.

Wracajmy jednak do naszej Heroiny, od 1999 pracowała na stanowisku profesora nauk humanistycznych UJ. Zajmowała się naukowo literaturą rosyjską XIX i początku XX wieku,

² [³ Kino HELIOS w Bielsku-Białej ma specjalne seanse.](https://kultura.onet.pl/film/wywiady-i-artykuly/najlepsze-filmy-rosyjskie-popularne-filmy-z-rosji-top10/mhfrgl; o filmach.</p></div><div data-bbox=)

stosunkiem inteligencji rosyjskiej wobec utopii społecznych oraz chrześcijańskiej wizji świata, totalitaryzmem w literaturze rosyjskiej i literaturą obozową.

Ostatnio nie jest popularne zajmowanie się zbrodniami ani hitleryzmu ani stalinizmu. Pogodzenie się krajów/narodów nie musi oznaczać zaprzestania badań. Esej pisany jest w lutym 2022, zatem pojednanie znowu się oddała, ale warto je przygotowywać i do niego dążyć.

Nasza Bohatera pełniła funkcję kierownika Katedry Rosyjskiej Kultury Nowożytnej oraz dyrektora Instytutu Rosji i Europy Wschodniej UJ. Była także prodziekanem do spraw studenckich.

Od 1976 jest członkiem Komisji Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk, zasiada również w Komisji Kultury Słowian Polskiej Akademii Umiejętności (od 2002). Od 1986 do 2002 należała do **International Dostoevsky Society**.

Swoje prace Pani Profesor publikowała w różnych językach obcych – po rosyjsku, francusku, niemiecku i po angielsku. W nauce ważne jest też rozpowszechnianie własnych dokonań, dziś w zasadzie powinno się publikować po angielsku, z drugiej strony osiągnięcia literatury polskiej - niby – nie interesują świata. Zatem jak się przebić?

Nasza Bohaterka odbyła staże naukowe krajowe i zagraniczne, w tym: w St. Petersburgu i Jenie. W ramach wymiany naukowej – jako profesor wizytujący – prowadziła wykłady na uniwersytetach w Bochum, Kolonii, Padwie i Lille. Nie podano w jakich językach nauczano, ale obecnie powszechnie używany jest to język angielski. Eseista był na krótkich pobytach post-doktorskich w Strathclyde University w Glasgow, w Szkocji. Takie pobyty owocują czasem dalszą współpracą, wspólnymi publikacjami, można szeroko zapoznać się osiągnięciami danego ośrodka oraz osoby goszczącej – formalnego opiekuna pobytu. Obecnie Polska jako członek Unii Europejskiej uczestniczy w programie ERASMUS, który rozszerza się na wybranych sąsiadów Unii. Na przykład eseista miał w grupach (na swoich przedmiotach) na ATH w Bielsku-Białej studentów z Ukrainy, Kazachstanu, Albanii oraz Turcji (oprócz krajów członkowskich). To kilkusetletnia tradycja akademicka, którą praktykowali wszyscy wybitni Polacy jak na przykład Jan Kochanowski⁴ czy Mikołaj Kopernik.

⁴ Padwa, Królewiec.

=====

Naukowiec oprócz pracy naukowej, organizacyjnej powinien także uczestniczyć w działalności towarzystw, organizacji propagujących naukę w kraju i na świecie.

WOLNOŚĆ to wielkie słowo, a o czym pisano w omawianej książce – skróty tytułów: prawosławie i wolność, historia chrześcijaństwa wschodniego (schizmy), *homo sovieticus*, wolność i dialogiczność, wolność według Aleksandra Sołżenicyna, wolność w rosyjskiej kulturze medialne itd. itd. Generalnie o tym nie mówi się w mediach, nie pisze się w prasie. Oczywiście, aktualnie jest problem aktywności wojskowej ... jak to się skończy nikt nie wie – oby bez walki.

Mimo wszystko ciekawie by było, aby przełamać pewne milczenie, aby przełamać brak kontaktów. Prace Pani Profesor i związanego z Nią środowiska czyniło i czyni próby poinformowania opinii publicznej, a może chociaż środowiska naukowego o generalnych problemach związanych z rosyjską kulturą, historią, sytuacją społeczną i gospodarczą.

Warto zerknąć do polecanej książki. Warto zapoznać się z osiągnięciami naszej Bohaterki.

INNE PUBLIKACJE ORAZ LINKI

// na podstawie przeglądarki scolar.google

- 1/ RAŻNY, Anna (ed.). *Idee konserwatywne w Rosji*. Wydawnictwo UJ, 2010.
- 2/ RAŻNY, Anna. Tożsamość osobowa w Gułagu. 2014.
- 3/ RAŻNY, Anna. Inteligencja rosyjska wobec rewolucji bolszewickiej. 2010.
- 4/ RAŻNY, Anna, et al. Heroizm w GUŁAGU. *Kultura Słowian. Rocznik Komisji Kultury Słowian PAU*, 2018, 2018.Tom XIV: 169-190.
- 5/ RAŻNY, Anna, et al. Tożsamość narodu rosyjskiego w ujęciu Fiodora Dostojewskiego. *Politeja-Pismo Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego*, 2018, 15.55: 251-265.
- 6/ RAŻNY, Anna, et al. „Dni” Borysa Zajcewa–prawosławna emigracja rosyjska wobec totalitaryzmów XX w. *Prace Komisji Kultury Słowian*, 2015, 2015.Tom XI: 167-176.
- 7/ **RAŻNY, Anna. Kulturowe aspekty przesłania o pojednanie narodów: polskiego i rosyjskiego. 2016.**

// kto otworzy przeszukiwarkę na hasło „Anna Rażny” ten znajdzie informacje o dziesiątkach prac naszej BOHATERKI

- (a) KOWALSKA-STUS, Hanna. Anna Rażny: szkic do portretu. 2015.
https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/70798/kowalska-stus_anna_razny_szkic_do_portretu_2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y; on-line.
- (b) RAŻNY, Anna. Waclaw Lednicki:(1891-1962). 2000.
https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/265347/razny_waclaw_lednicki_2000.pdf?sequence=1&isAllowed=y;

SPECJALNA PUBLIKACJA

ZAWIŚLAK, Stanisław; KOPEĆ, Jerzy: A Graph-Based Analysis of Anton Chekhov's Uncle Vanya. *Journal of Humanistic Mathematics*, 2019, 9.2: ss. 157-186.

<https://scholarship.claremont.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1511&context=jhm;>

//artykuł naukowy eseisty – dostępny on-line – gdzie analizuje się **przedstawienie „Wujaszka Wani” Antoniego Czechowa** z Teatru Polskiego w Bielsku-Białej. Analizuje się za pomocą teorii grafów – dziedziny matematyki, dlatego opublikowano go w czasopiśmie matematycznym z USA. Publikacja zawiera zdjęcia ze spektaklu udostępnione przez dyrekcję Teatru Polskiego.

The screenshot shows a web browser window displaying the article page on the Journal of Humanistic Mathematics website. The browser's address bar shows the URL: scholarship.claremont.edu/jhm/vol9/iss2/11/. The website header features the journal's logo, a navigation menu with 'S@C Home', 'About S@C', and 'My Account', and a breadcrumb trail: 'Home > LIBRARY > JOURNALS > CURRENT JOURNALS > JHM > Vol. 9 > Iss. 2 (2019)'. The main content area displays the article title 'A Graph-Based Analysis of Anton Chekhov's Uncle Vanya' by Stanisław Zawisłak (University of Bielsko-Biala) and Jerzy Kopeć (University of Bielsko-Biala). A blue 'Download' button is visible next to the title. Below the authors' names are 'Follow' buttons. The abstract/synopsis section begins with 'We analyze the famous Anton Chekhov play Uncle Vanya by means of graph theory.' A statistics box on the right indicates '1,208 DOWNLOADS Since July 29, 2019' and includes a 'PLUMX METRICS' logo. The Windows taskbar at the bottom shows the date as 04.02.2022 and the time as 11:24.

Od 29 lipca 2019 do 4 lutego 2022 artykuł był zgrzywany 1208 razy.

Zapraszam do kliknięcia, przeczytania.

ZDJĘCIA PRZY OKAZJI

Kraków

Kaliningrad

Kto nie zna – czytamy: Dzięki Wam drodzy weterani za to Wielkie Święto; Chodziło o zwycięstwo ZSRR w II wojnie światowej – w jej konsekwencji miasto jest w Rosji!!!!!!

Kaliningrad to stolica obwodu kaliningradzkiego w Rosji, enklawa między Polską, Litwą oraz morzem Bałtyckim. Przepiękne miasto, które się dobrze rozwija. Tu zbudowano stadion na mistrzostwa Europy oraz (przy okazji) nowe hotele.

W obwodzie są kurorty nadmorskie podobne do Łeby, Świnoujścia czy Międzyzdrojów.

Plakat teatralny – akurat grali „Chorego z urojenia” – Moliera – genialna realizacja!!!!
Zobaczcie Państwo zespół muzyczny....

Na rzece Pregole – jest wyspa z Katedrą, w która dziś jest muzeum oraz sala koncertowa

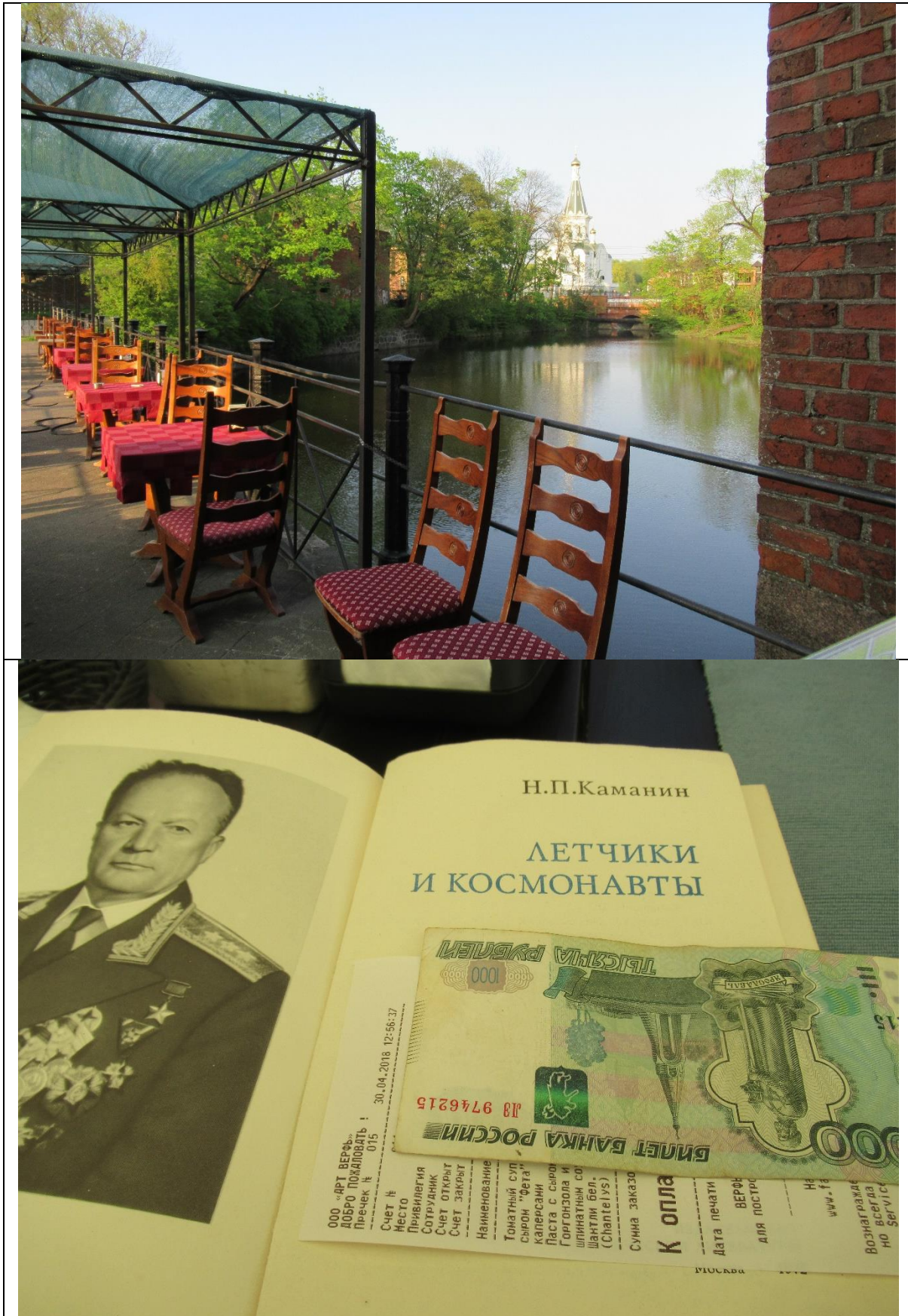
Kaliningrad to dawny Królewiec, gdzie żył Immanuel Kant – niemiecki filozof

Rachunki w restauracji podawano w książkach,
zamiast naszych saszetek, eseiście trafili się lotnicy i kosmonauci

Pomnik Imperatorowej Elżbiety Piotrowny

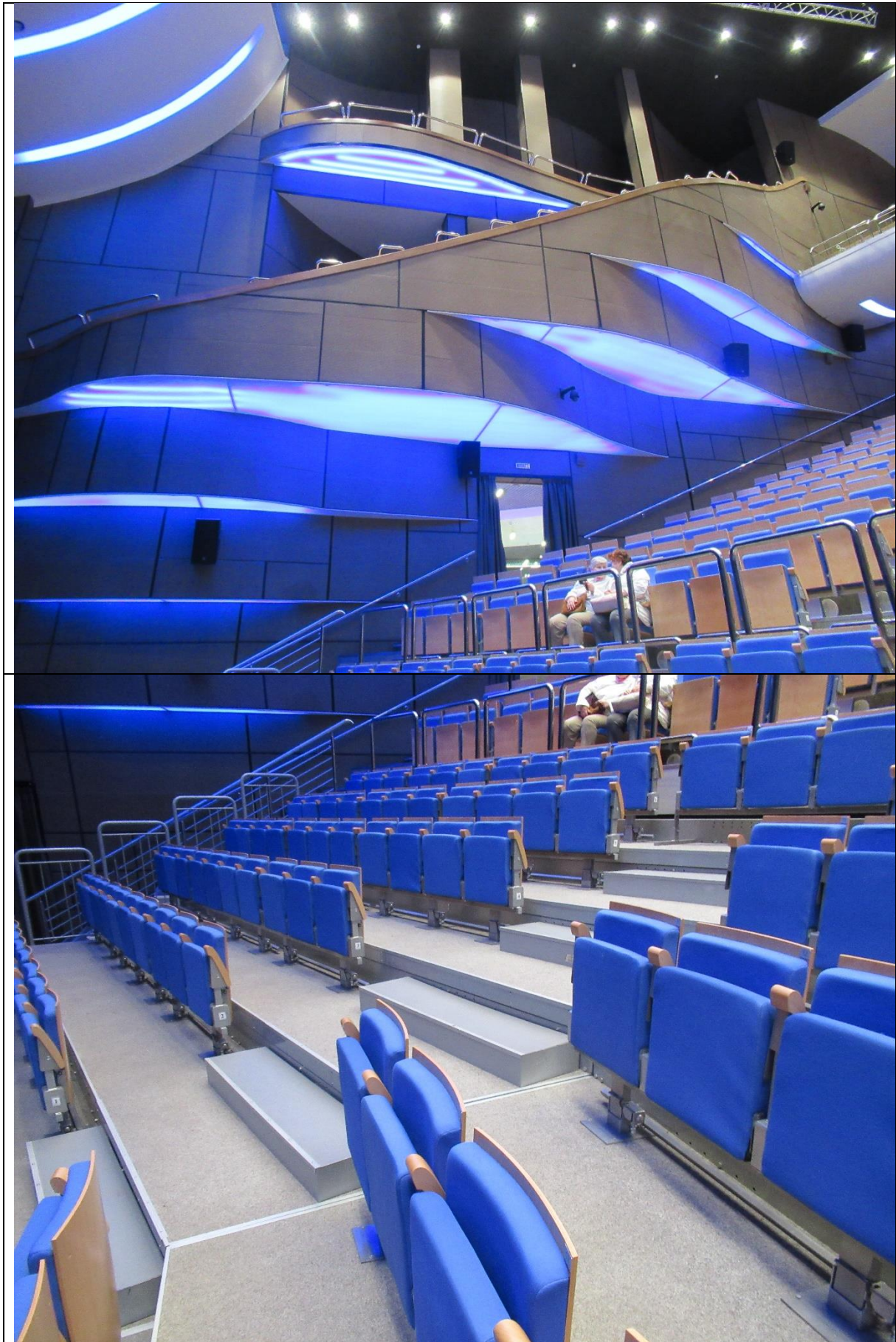

Ogromna hala widowiskowa dla kilkuset widzów – eseista był na składance utworów rosyjskich, jak to dla wczasowiczów i kuracjuszy;
HALA BURSZYNOWA robi wrażenie; jest wygodna i funkcjonalna

=====

Piękne miasto, piękne okolice tuż obok polskiej granicy.

Niestety mamy wojnę na Ukrainie!!! Wojska Federacji Rosyjskiej napadły na Naszego Sąsiada.

Eseista wpłaca na organizacje pomocowe...

Kiedy znowu bez strachu i problemów można będzie jeździć do Rosji???

Zdjęcia wykonał eseista Stan Zawiślak.